

**બેચલર ઓફ એજ્યુકેશન (બી.એડ./હિન્દી બી.એડ.) : સત્ર - 2**

**વસંત પંચમી સત્ર, સત્રાંત પરીક્ષા : મે-2025**

**BED205(SS) : સામાજિક વિજ્ઞાન વિષયનું અધ્યાપન શાસ્ત્ર /**

**HBED205(SS) : સામાજિક વિજ્ઞાન વિષય કા અધ્યાપન શાસ્ત્ર**

**તા. :- 07/05/2025**

**સમય : 2-30 થી 5-00**

**વાર :- બુધવાર**

**કુલગુણ : 60**

**LO:**

- સામાજિક વિજ્ઞાન શિક્ષણની પદ્ધતિઓ અને પ્રયુક્તિઓનો અધ્યાપનમાં ઉપયોગ કરે.
- સામાજિક વિજ્ઞાન શિક્ષણની વિવિધ પદ્ધતિઓના લાભાલાભ સમજે.
- સામાજિક વિજ્ઞાન શિક્ષણને અસરકારક બનાવતી પ્રયુક્તિઓના લાભાલાભ સમજે.
- સામાજિક વિજ્ઞાન શિક્ષણને અસરકારક બનાવતી પ્રવૃત્તિઓના ફાયદાઓથી પરિચિત થાય.
- સામાજિક વિજ્ઞાન શિક્ષણમાં ICTની ભૂમિકા સમજે.
- સામાજિક વિજ્ઞાન શિક્ષણ કાર્ય કરતી વખતે ધ્યાનમાં રાખવાની બાબતો જણાવે.
- ઉચ્ચ પ્રાથમિક શાળા અને માધ્યમિક પ્રાથમિક શાળામાં અમલીકૃત સામાજિક વિજ્ઞાનના પાઠ્ય પુસ્તકનું સઘન સ્વ-અધ્યયન કરે.

**પ્રશ્ન:1 નીચેનામાંથી કોઈપણ પાંચ પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો.**

**(20)**

**પ્રશ્ન:1 નિમ્નલિખિત મેં સે કિન્હી પાँच प्रश्नों के उत्तर लिखिए ।**

1. વર્તમાન સમયમાં સામાજિક વિજ્ઞાન શિક્ષણને પ્રભાવી બનાવવાના ઉપાયો જણાવો.
1. वर्तमान समयमें सामाजिक विज्ञान शिक्षण को प्रभावी बनाने के उपाय बताइए।
2. સામાજિક વિજ્ઞાનનું કાર્ય ક્ષેત્ર સ્પષ્ટ કરો.
2. सामाजिक विज्ञान का कार्य क्षेत्र स्पष्ट कीजिए ।
3. સામાજિક વિજ્ઞાન શિક્ષણ પદ્ધતિની પસંદગી કરતી વખતે ધ્યાનમાં રખાતી બાબતો જણાવો.
3. सामाजिक विज्ञान शिक्षण पद्धति का चयन करते समय ध्यान में रखानेवाली बातें बताइए ।
4. પ્રોજેક્ટ પદ્ધતિ સંક્ષિપ્તમાં સમજાવો.
4. प्रोजेक्ट पद्धति संक्षिप्त में समजाइए ।
5. ઇતિહાસ અને ભૂગોળનો સહસંબંધ સમજાવો.
5. इतिहास और भूगोल का सह संबंध समजाइए ।
6. સામાજિક વિજ્ઞાનના આદર્શ શિક્ષકના ગુણો જણાવો.
6. सामाजिक विज्ञान के आदर्श शिक्षक के गुण बताइए।
7. નાટ્યીકરણ પદ્ધતિના લક્ષણો લખો.
7. नाट्यिकरण पद्धति के लक्षण बताइए ।

પ્રશ્ન:2 નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોનાં વિસ્તૃત જવાબ આપો.

(20)

પ્રશ્ન:2 નિમ્નલિખિત મેં સે કિન્હી દો પ્રશ્નોં કે વિસ્તાર સે ઉત્તર લિખિય ।

1. ક્રિયાત્મક સંશોધન વિશે ઉદાહરણ સાથે સમજાવો.
1. ક્રિયાત્મક અનુસંધાન ઉદાહરણ કે સાથ સમજાડેય ।
2. સામાજિક વિજ્ઞાન ખંડની પ્રવૃત્તિઓ ઉદાહરણ સાથે વર્ણવો.
2. સામાજિક વિજ્ઞાન કક્ષ કી પ્રવૃત્તિ ઉદાહરણ કે સાથ સમજાડેય ।
3. સામાજિક વિજ્ઞાન વિષયના સંદર્ભમાં પ્રશ્ન પ્રકાર તેમજ ત્રિ-પરિમાણ દર્શક સારણી ઉદાહરણ સાથે સમજાવો.
3. સામાજિક વિજ્ઞાન વિષય કે સંદર્ભ મેં પ્રશ્ન પ્રકાર એવં ત્રિ-પરિમાણદર્શન સારણી ઉદાહરણ કે સાથ સમજાડેય ।

પ્રશ્ન:3 નીચેનામાંથી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોનાં વિસ્તૃત જવાબ આપો.

(15)

પ્રશ્ન:3 નિમ્નલિખિત મેં સે કિન્હી ત્રીણ પ્રશ્નોં કે વિસ્તાર સે ઉત્તર લિખિય ।

1. સામાજિક વિજ્ઞાન વિષયના તમારા પસંદ કરેલ પ્રવૃત્તિ સમવાય પાઠનું આયોજન કરો.
1. આપકે દ્વારા ચયન કિયે ગયે સામાજિક વિજ્ઞાન વિષય કે પાઠ કે લિયે પ્રવૃત્તિ સમવાય પાઠ કા આયોજન કરિયે ।
2. સામાજિક વિજ્ઞાનનું દૈનિક જીવનમાં મહત્વ સમજાવો.
2. સામાજિક વિજ્ઞાન કા દૈનિક જીવન મેં મહત્વ સમજાડેય ।
3. સર્વેક્ષણ પદ્ધતિ સંક્ષિપ્તમાં સમજાવો.
3. સર્વેક્ષણ પદ્ધતિ સંક્ષિપ્ત મેં સમજાડેય ।
4. સુવ્રદ્ધિકરણ કૌશલ્યનું મહત્વ સમજાવો.
4. સુવ્રદ્ધીકરણ કૌશલ્ય કા મહત્વ સમજાડેય ।
5. સામાજિક વિજ્ઞાન વિષયમાં કેવી રીતે આલ્બમ તૈયાર કરી શકાય ? એક ઉદાહરણ આપીને સમજાવો.
5. સામાજિક વિજ્ઞાન વિષય મેં કેસે આલ્બમ તૈયાર કર સકતે હૈ ? એક ઉદાહરણ દેકર સમજાડેય ।

પ્રશ્ન:4 નીચેના પ્રશ્નોનાં ટૂંકમાં જવાબ આપો.

(05)

પ્રશ્ન:4 નિમ્નલિખિત પ્રશ્નોં કે સંક્ષિપ્ત મેં ઉત્તર લિખિય ।

1. અધ્યાપન શાસ્ત્ર એટલે શું ?
1. અધ્યાપન શાસ્ત્ર કયા હૈ?
2. કથન કૌશલ્યનું એક મહત્વ લખો.
2. કથન કૌશલ્ય કા એક મહત્વ લિખિય ।
3. લોક શિક્ષણ પાઠ એટલે શું ?
3. લોકશિક્ષણ પાઠ કયા હૈ?
4. પ્રદર્શન વિધિનું એક મહત્વ જણાવો.
4. પ્રદર્શન પદ્ધતિ કા એક મહત્વ લિખિય ।
5. કાલ્પનિક પ્રવાસ વિધિ એટલે શું ?
5. કાલ્પનિક પ્રવાસ પદ્ધતિ કયા હૈ?

-----\*